

Hồi thứ 11

Gặp Thi ông, Thái Phương cướp thuyền Tìm thánh giá, Bá Đạt cứu giá

Mới về vua không muốn các quan nghinh tiếp bèn đi qua tiệm ngủ khác ngụ đỡ một hai ngày chờ Nhật Thanh lành bệnh sẽ sang chơi nơi khác, tiệm ngủ này thì thuộc cửa hướng Nam, cận thành có một cái bến đò, tiệm này hiệu là Long khách điểm, Nhật Thanh ở đó dưỡng bệnh, còn vua thì đi dạo chơi, sớm đi tối về bình yên vô sự, cách vài ngày Nhật Thanh lành mạnh như xưa. Lúc ấy nhằm ngày mồng năm tháng năm, quan dân đồng thưởng giai tiết, đua bơi ghe phụng dưới sông ba ngày, rất nên vui đẹp, ghe đều kết bông hoa rực rỡ, treo màn trướng xuê xoang, vật thực rượu trà đem theo du ngoạn chẳng thiếu món chi, đua nhau trưng buồm lướt sóng chạt sông, các phú hộ tài tử và đi điểm đều thuê thuyền du ngoạn, ngũ âm, trống nhạc đầy sông inh ỏi.

Ngày ấy vua cùng Nhật Thanh ăn cơm sớm được sửa soạn đi thưởng tiết Doan Dương, bèn đi thẳng đến bến đò thuê một chiếc thuyền kết nhưng bông hoa rực rỡ, các vật thực về phần chủ thuyền chịu, có cấp theo một đĩa tiểu đồng để hầu hạ sai chát, giá thuê du ngoạn mỗi ngày mười lượng.

Vua cùng Nhật Thanh xuống thuyền trưng buồm thẳng chỉ giòng sông; thấy thuyền buồm vô số, ngũ âm nhạc trời vang tai, pháo đốt mịt sông, thuyền bè liên kết rực rỡ, chẳng khác chốn thị thành, buồm gấm hoa thuyền chói lóa mặt nước, xa xem vọi vọi thấy cảnh núi Kim Sơn, chót núi liên tiếp với mây, đá rạn lồ hình, vua xem rất nên toại chí, xảy nghe tiếng nhạc đến trời bên tai, pháo vang trước mặt, bèn day lại thấy một chiếc thuyền phụng, vẽ đủ năm màu, bề dài mười trượng, rộng lớn hai tìm, phân ra ba từng, lướt sóng chạy đến ồ ồ, như ngựa sải trên bờ, khi thuyền ấy xông lướt kè khít thuyền vua, vua thấy rõ ràng, từng trên treo đồ kiển ngoạn rất xinh, màn trướng kim tòng xích tụi treo khắp. Còn hai bên hông thuyền gấm trưng làm cánh phụng để bọc gió bên đằng trên mặt nước; từng giữa cũng bài trì hoa dạng chẳng kém từng trên, lại có treo một tấm liễn hứng nhân đồ thi thỉnh giáo, nghĩa là rao ai có tài làm thi hay thì trọng thưởng. Vua thấy vậy ngựa nghề bèn hỏi bạn bắc đò dài rồi dắt Nhật Thanh qua thuyền phụng ấy, khi qua đến nơi, thấy trên án treo những khăn, quạt, giày vớ, ống điều, bình ngọc thạch, cùng các món đồ chơi khác kẻ không xiết, các món nói đây là đề thưởng kẻ tài cao học rộng, lại thấy trên bàn giấy viết mực và đề mực làm thi phú, cùng liễn đối chẳng thiếu chi, văn nhân tài tử tại đó cũng đông, lẳng xăng tranh tài giành thưởng. Khi ấy có hai người làm chủ, hay về việc khảo thi phú, lật đặt đứng dậy chào mừng vua và Nhật Thanh rồi thết đãi trà nước xong rồi, vua hỏi rằng:

- Chẳng hay hai ông tên là gì và nhà cửa ở đâu mà bày cuộc chơi có ích như vậy ?

Bọn tôi rất đẹp lòng.

Người thứ nhất thưa rằng:

- Tôi họ Trần tên Ngọc Trì, con quan huyện trấn nhậm tại tỉnh này, quê quán ở tỉnh Quảng Đông, huyện Phan Ngung, còn người này họ Tiêu tên Hồng, bà con cô cậu với tôi, tỉnh Phúc Kiến, thi đậu về Thám Hoa, nhân về thăm bà con, đi đến đây gặp tiết Đoan Dương, nên ở lại với tôi ngoạn thưởng tiết lành, tuy là đậu võ Thám Hoa song việc văn cũng thạo; nên bọn chúng tôi nương dịp tốt này bày cuộc văn chương ra đây, được tìm trang tài tử trước là kết bầu bạn, sau học thêm cho rõ đạo Khổng trình.

Vua nghe nói cả mừng, bèn vâng chịu các việc đã tỏ đây. Nguyên vua là đại tiên ở cõi trên, lâm phạm trị thế, tài cao học rộng bác lãm thi thơ, nên không tị hiềm sự chơi nhỏ mọn ấy. Bèn lãnh đề mục làm thơ về sự ngọc Hà châu, bốn câu như vậy :

Hà châu vật báu bởi trời sinh

Ánh dọi sáng lòա tựa Đẩu tinh

Mường tượng hạt sương gieo ngon cỏ

Giống hình giọt nước điểm bông quỳnh

Vua làm không nháy mắt đã rồi, giao cho hai ông thị chứng xem, thấy chữ viết như cù giỡn sóng, giống phụng múa đèn Nam và lời nói hay vô giá, trang nhã vô cùng, cả khen, liền lấy quạt khăn mà tặng thưởng, khi ấy Nhật Thanh hứng chí, bèn xin lãnh đề mục làm một bài thơ nói về tiết Đoan Dương đi chơi phụng thuyền. Tám câu như vậy:

Đoan Dương tiết đến cảnh khoe tươi

Thuyền phụng vầy đoàn tách dặm khơi

Buồm gấm trải giảng ngời mặt xước

Đèn lé tỏ rạng ánh da trời

Dập dìu tài tử chen đua bút

Inh ỏi nhạc thiều tiếng kẻ còi

Chẳng khác du xuân ngày tái ngộ

Cuộc vui trăm họ đáng ngàn thoi

Hai người thị sự thấy thơ Nhật Thanh làm cũng hay so tài cao bất thiệp thì thua vua, liền thưởng tặng các món đồ chơi.

Nhật Thanh đều thâu chấp. Hai người liền xin vua đặt giùm ít đôi liên đối.

Vua chẳng từ nan liền cất bút viết bốn câu đối như vậy:

1 - Đèn rạng đêm đông họ Hạ Hầu đọc Xuân thu truyện.

Nắng ngời ngày hạ người Nam Kinh hát cuộc Tây tương

2 - Củi tảo gói khiêng đứt đoạn một lần thành bốn bó

Cột nhà ba trụ giao nguyên trọn cuộc được hai căn.

3 - Bảy dặm sơn trường đi bán lẽ đường kia ba dặm rưởi.

Chín khe mang động quá trung khe khi ấy bốn khe dư.

4 - Tây tích, tích Tây ba tháp cảnh chùa, chùa ba tháp

Bắc Kinh, kinh Bắc năm tòa non núi, núi năm từng.

Vua làm bốn câu đối vừa, liền làm luôn bài thơ bốn câu nói về cảnh chùa Kim Sơn như vậy:

Kim Sơn đồ sộ ngó voi voi

Liên tiếp Hoài dương cũng một trời

Văng vẳng chuông ngân kinh bật dấu

Ngọc tiêu trời tiếng ngọc tuôn rơi

Bốn câu thơ này rồi, vua làm luôn một bài tám câu về bông sự với trăng (hoa nguyệt) như vậy:

Hoa thơm nguyệt rạng lưỡng tương nghi

Thương nguyệt chạnh hoa trái thừa thì

Trăng lặn hoa tàn nơi chén rượu

Hoa tàn trăng lặn bật hơi thì

Trăng lờ hoa ủ lòng ngao ngán

Hoa phát trăng tròn hội khã vi

Nhớ thuở dưới trăng ngâm vịnh phú

Vầy cùng hoa nguyệt giải sầu bi

Chư nhân tài tử xúm xem các văn từ của vua làm đều khen rộ, và nói với vua rằng:

- Tài tiên sinh đường ấy, thật là trong thiên hạ có một mà thôi.

Khi ấy hai người thị sự là Trần Ngọc Trì và Tiêu Hồng tặng thêm các vật vô số; Nhật Thanh lấy làm vui mừng đặc chí. Chẳng ngờ có một Công tử tên là Thái Phương, con quan Tam giang Tổng trấn, học hành cũng đã lâu năm biết quệt lọ ít chữ thấy Nhật Thanh thâm lấy đồ tặng thưởng nhiều thì nột ý, một là chẳng ai đem xĩa đến mình, hai là văn từ đề mục, thi phú mắc lắm làm chẳng được câu nào, xét vậy càng thêm mắc cỡ, trước là hổ với các thi nhân, sau là hổ cùng kẻ hầu hạ của mình, lại thấy Nhật Thanh hân hoan, đặc chí làm vậy thì cả giận, bèn nói với Nhật Thanh rằng:

- Ta xem bài thơ mày làm du ngoạn phụng thuyền chơi cảnh Đoan Dương này, xét ra cho kỹ chẳng hay chút nào, theo ý ta thì không thưởng mày một món cóc rác gì hết, nay mày lãnh được của tặng ấy, là bởi người ta vị tình mà cho, mày chớ nên mừng mà vinh

mặt vinh mày . Nhật Thanh nghe Thái Phương mắng nhiếc thì mắc cỡ, bèn nổi xung mà nói:

- Ta cũng mi vốn không quen không biết, sao lại dám cả gan nhục mạ ta, như người nói giỏi lấy lãnh đề mục lãnh thơ một người một bài, nếu người hơn ta thì của tặng này sẽ để lại cho mi, bằng thua thì theo ta mà mang gói.

Vua thấy hai người rầy lộn cãi lầy với nhau e sinh oán thù, bèn lấy lời ngọt dịu can dút hai đảng, thì Thái Phương mắc cỡ lui gót xuống thuyền nhỏ mà về.

Khi ấy Trần Ngọc Trì nói :

- Nó là đứa hay sinh sự thù vật hại người, nay nó đã kết oán, xin nhị vị tiên sinh phải cẩn thận giữ mình kéo lằm hại ngày sau.

Vua bèn hỏi:

- Vậy chớ người ấy con ai mà cang cường ngang dọc lắm vậy ?

Ngọc Trì liền tỏ căn do gốc tính và tên họ nó cho vua nghe:

- Bởi nó ỷ thế cha nó quyền hành lớn hại người như cỏ rác, xem phép nước như không, dân tình đều sợ nó như cọp, còn cha nó hay nghe lời làm thật hại dân; mỗi khi bắt người hãm hại giao cho cha tôi xử đoán, thì cha tôi kiếm thế bào chữa cứu người, tâm như thiết thạch, cầm mực nhắc cân, thương dân như con, chẳng sợ quyền thế ấy chút nào, nên cha con có lòng hờn giận mà không tỏ ra. Bởi vậy hai anh em tôi đây không ưa bọn nó.

Vua nghe Ngọc Trì tỏ các điều ác của cha con Thái Phương thì ghi dạ, rồi nói:

- Ai làm dữ nấy lo, bọn ta cứ việc vui chơi ngày nay thì hơn. Nay tôi xem hai ông là người văn vật, có lẽ thi phú rất hay, xin hãy bày lời châu ngọc vạch mở trí ra, chẳng hay nhị vị khứng cùng chăng ?

Hai người cùng đáp rằng:

- Tiên sinh dạy bảo, bọn tôi há chẳng nghe lời sao.

Bèn xin ra đề.

Nhật Thanh nói:

- Cứ theo đề hoa nguyệt ấy làm.

Hai người vâng lời, rồi cất bút viết liền chẳng suy nghĩ chút nào, bài thơ Trần Ngọc Trì làm tám câu như vậy:

Gương trăng ảnh dọi thấu lòng hoa

Rực rỡ mình hoa ngó chính tề

Mây tỏ ử màu hoa với nguyệt

Bóng tùng ám sắc nguyệt cùng hoa

Riêng hờn mây kéo che hình nguyệt

Cắm hận tàng cao phủ đóa hoa

Thi phú cảm chừng trông thức nguyệt
Vài hồ tiễn hứng ngóng màu hoa
Tiêu Hồng cũng làm một bài tám câu theo đề như vậy:
Trăng thanh giải muộn hứng tình hoa
Đôi cụm chói ra tựa má kè
Hoa hứng gương trăng xem hớn hờ
Bông chào đuốc nguyệt ngó tê mê
Cụm hoa gió thổi hơi ngàn dặm
Vàng nguyệt mây che ủ bốn bề
Vội hỏi ả Hằng sao linh lảng
Để cho hoa chịu tiếng đồn chê

Vua xem hai bài thơ tưởng chủ viết như dao cắt, lời nói thanh tân trang nhã thì có lòng mừng, khen vô cùng, bèn nói:

- Thơ hai ông làm hay hơn của bọn tôi thập bội.

Trần Ngọc Trì và Tiêu Hồng khiêm nhường thưa:

- Chúng tôi học hành sơ lược, đâu dám sánh cùng nhị vị tiên sinh, xin rộng tình chỉ dẫn ít nhiều ơn ấy cảm đội vô cùng.

Khi còn đang chuyện trò thì trời đã tối, vua muốn cáo từ lui gót, thì Ngọc Trì và Tiêu Hồng. lưu luyến cảm vua và Nhật Thanh ở lại vui chơi một tiệc.

Vua thấy hai người có lòng lưu luyến bèn ở lại làm thi chơi long phụng thuyền, kể tiệc xong đồng vui vầy hoan lạc, vua dùng kinh điển, sách vở mấy chỗ khúc mắc, viễn vọng u thâm bạch hỏi, hai người đối đáp như lưu lại bất thiệp vô cùng, chuyện trò cùng nhau rất ưng ý. Khi mãn tiệc vua liền từ biệt ra về chỗ ngủ, và hẹn ước. Rồi sẽ đến tương hội đàm đạo cùng nhau giải muộn .

Rạng ngày vua cùng Nhật Thanh nhớ lời hẹn; bèn ăn cơm sớm tuốt qua cửa Nam môn đến bến đò, xảy gặp Thái Phương đang hỏi thuê chiếc thuyền của vua đã thuê đi chơi hôm qua, thì chủ thuyền không muốn cho Thái Phương thuê, vì nó biết Thái Phương hẹp hòi bụng xấu, trả tiền ít nên nó làm lơ, kể đó thấy vua và Nhật Thanh đi đến, thì nó lật đật đón rước nói rằng:

- Hôm qua hai ông dặn tôi đậu thuyền tại đây chờ hai ông, nay quả như lời, xin hai ông xuống đi chơi cho sớm, tự ý hai ông trả tiền thuê ít nhiều tôi không nệ.

Khi ấy Thái Phương thấy chỉ thuyền mừng rỡ đón rước hai người gây lộn với va hôm qua một cách rất cung kính, còn va thì nó xem không ra gì, liền nổi xung mắng rằng:

- Bớ thằng đó, mày là đứa khôn kiếp, sao mày dám khinh bạc tao ? Vậy chớ hai người đó có tiền, còn tao đây không tiền hay sao, mày không cho tao thuê, số mày chửi tại tay tao nên khiến cho mấy khi dễ tao đường ấy.

Tên chủ dò sợ hoảng kinh, cúi đầu lạy thưa rằng:

- Tôi đâu dám khinh thường Công tử, bởi vì tôi đã hứa hồi hôm qua cho hai ông đó thuê lỡ rồi, xin Công tử xét lại tha tội cho tôi nhờ.

Thái Phương trợn mắt quyết tình không dung, bèn khiến mấy tay thủ hạ rằng:

- Áp bữa thuyền nó rồi đập chết nó đi.

Mấy tên thủ hạ vâng lời áp lại làm dữ, tên chủ dò thất kinh cúi đầu lạy mãi.

Vua thấy sự bất bình như vậy liền nổi xung. Còn Nhật Thanh cả giận mắng lên một tiếng, rồi xông vào cứu chữa, đánh bọn ấy ngã lăn, đưa thì gãy tay, đưa thì bẻ đầu.

Thái Phương liệu bề không xuôi vừa muốn chạy trốn, bị Nhật Thanh đá một đá nhào xuống đất, hộc máu chết giắc; Nhật Thanh cố ý đánh chết được trả thù hôm qua.

Vua thấy vậy kéo lại không cho đánh nữa, vì sợ Nhật Thanh giận đánh chết thì sinh ra sự khó lòng. Vua liền dắt Nhật Thanh đi đến chỗ khác, kiếm thuyền thuê được đến hội diện với Trần Ngọc Trì và Tiêu Hồng kéo thất ước, nhưng mà thuê thuyền không được nên còn đi thơ thẩn lui chỗ đánh hồi nãy đó.

Còn tên chủ dò sợ bị tội, bỏ dò cuốn gói trốn mất.

Đây nói về Tam giang Tổng trấn tên là Thái Chấn Võ đương ngồi tại nhà giõn với các hầu thiếp, xảy thấy quân hào hển chạy về bị thương tích dập mặt lở đầu, còn con mình là Thái Phương máu mủ đầy mình đi không được nhờ quân lính công về.

Khi ấy Thái Phương nói:

- Xin cha đem quân đi bắt kẻ cường đồ báo thù cho con.

Chấn Võ thất kinh ôm con mà khóc và hỏi:

- Vậy chớ ai đánh con ra thân thể như vậy, hãy nói cho cha đi bắt lũ ấy.

Thái Phương nhào lăn khóc và tỏ các sự tích ấy cho Chấn Võ nghe.

Chấn Võ nghe nói nổi xung, bèn phát lệnh tiền cho quân binh đi bắt cường đồ; Chấn Võ bản thân dẫn một trăm quân cầm khí giới và năm sắc cờ, thẳng riết đến bên dò.

Khi ấy phố pHoàng đóng cửa chặc cứng, đường sá chẳng ai dám đi.

Khi Chấn Võ đem quân đến nơi thì không thấy ai hết, thấy có một chiếc dò kéo dề trên bờ đó.

Chấn Võ sợ cường đồ thoát khỏi qua sông, liền sai quân đến Tam giang quan nói cho đạo binh thủy được ngửa đón, còn Chấn Võ thì dẫn quân đi riết theo mé sông, gặp hai người còn đi thơ thẩn thì quân đã bị đánh khi nãy nhìn biết mặt liền hô lên rằng:

- Lũ cường đồ kia cà !

Quân nghe hò liền áp ta phủ vây.

Lúc ấy quân lính áp tới thành linh, còn vua thì tay không cự chẳng lại.

Nhật Thanh nhảy ào xuống sông lặn trốn; vua thấy Nhật Thanh thoát nạn rồi, bèn day lại đoạt binh khí của quân mà chống cự, chẳng dè bị giăng dây vấp chân ngã xuống, bị chúng nó bắt.

Thái Chấn Võ thấy quân bắt được côn đồ thì mừng lắm, liền khiến trói lại dẫn về nha, đi nửa đường gặp quân Huyện là Trần Tường, vốn là người ở tỉnh Quảng Đông huyện Phan Ngung, thi đậu Thám Hoa, tính hạnh thanh liêm, trăm họ đều kính mến người như cha mẹ. Nay tình cờ gặp Chấn Võ đem quân đi rất đông, khí giới rực rỡ, bộ tịch hăm hờ, dường thể giận ai, lại có bắt được một người hơn tử, diện mạo đường đường, chẳng phải tay du thủ, thì nghĩ rằng:

- Hơn tử này bị nó bắt ắt là gia hại chớ chẳng không. Gì bằng ta lập kế lãnh về tra vấn, được kiếm kẻ tha kéo tội nghiệp.

Tính rồi bèn xuống kiệu lướt thẳng vào vòng quân ra mắt Chấn Võ.

Khi ấy Chấn Võ đang ngồi trên ngựa, bộ rất oai nghi, sắc diện giận dữ chẳng vui, song Trần Tường không nao sợ chút nào, đứng trước đầu ngựa vòng tay thưa rằng:

- Xin ngài dừng ngựa cho tôi bẩm gửi một điều.

(Nguyên Chấn Võ với Trần Tường không tương đắc cùng nhau, còn Chấn Võ hằng lo hại Trần Tường, song thấy Trần Tường làm quan rất thanh liêm, dân tình yêu mến, nên khó nổi ra tay, lại Trần Tường chẳng phải là quan võ không thuộc về tay va sai cắt, tính thể hại không được nên phát làm lơ).

Nay gặp Trần Tường chận hỏi cực chẳng đã phải xuống ngựa đáp lễ rồi nói rằng:

- Chẳng hay quan huyện có việc gì gấp rút đón ta lại hỏi, sao chẳng đến nhà đàm luận ?

Trần Tường đáp rằng:

- Nhân vì tình cờ gặp ngài dẫn quân lính về đến đây, lại có bắt được một người, chẳng hay phạm tội chi, xin ngài tỏ cho tôi biết, rồi giao người ấy cho tôi đem về nha nghiệm hình tra hỏi thể cho ngài, ước được chẳng ?

Thái Chấn Võ nghe nói thì cười rằng:

- Ta đâu dám làm nhọc tri ông. Nguyên người này to gan lớn mật chẳng nể phép vua, đánh con ta học máu chết giặc tại hoa thuyền, lại đánh quân lính dập mặt lỗ đầu, vốn nó hai đứa, nay bắt được một, còn thằng kia nhảy xuống sông trốn mất, nay ta bắt nó đem về nha tra khảo cho ra người chủ chốt đồng mưu xúi nó, như chiếu theo luật hình thì tội này nặng lắm, nên ta khó nổi giao cho ông phán đoán.

Nói rồi giục ngựa ra đi.

Quan huyện giận nói rằng:

- Vả chẳng tên này là dân chớ không phải là quân lính, như quân lính thì về phần ngài cai quản, còn như dân tình cùng người thương khách thì tôi xử đoán, dầu thật kẻ cường đồ đánh con ngài hay là phạm đến nhà quốc thích có bằng có đành rành, thì chiếu theo luật trị tội, há ý thế làm ngang, hãm hại kẻ mồ côi được sao ? Vậy xin ngài hãy xét lại.

Nói rồi bèn kiêu ra về, khi ấy Chấn Võ thấy quan huyện nói bấy nhiêu lời, thăm mặt nhằm lý, và thấy quan huyện giận bỏ đi thì bước lại nắm tay quan huyện cười lớn nói:

- Theo lời ông công luận rất nhầm, xin nhờ ông tra xét dùm cho ra lẽ, và khán dùm luật nghiêm tang tích con tôi và mấy tên quân bị thương tích.

Quan huyện nói:

- Việc ấy là bản phận tôi phải lo, xin ngài chớ ngại.

Nói rồi lãnh kẻ phạm tội về nhà.

Rạng ngày Thái Chấn Võ sai quân mời quan huyện đến khán luật nghiêm và có quan Phủ tại tỉnh đến chứng.

Khi khán tang tích rồi quan huyện kiêu ra về thì Chấn Võ căn dặn đôi ba phen về sự ấy xin phán đoán cho phân minh. Khi quan huyện về tới nhà suy nghĩ một mình, sức nhớ tới con mình có học chuyện rằng: Ngày nọ nó đi du thuyền gặp Cao Thiên Tứ, Nhật Thanh làm thơ lấy làm tương đắc, nó lại khen hai người ấy cao tài rộng học, lại ngày ấy cũng có Thái Phương xen vô đó ý thế hiệp người, nên gây lộn với Nhật Thanh gần sinh ra sự dữ, nhớ con ta với Cao Thiên Tứ và Tiêu Hồng can gián mới khỏi, nó lại khen Cao Thiên Tứ là người rất nên đoan chính, ăn nói chỉnh tề, cốt cách phi phạm, nay sinh ra sự này, bởi tại Chấn Võ không nghiêm dạy con, để ra húng hiếp người, nay bị tay hào kiệt đánh gần chết, xét cũng đáng, bèn tính kế cứu người cho khỏi ngục, ngặt tang án còn đó khó nổi cứu tha.

Lúc ấy Ngọc Trì thấy lòng cha có ý muốn cứu người tài ngộ thì thôi thúc cầu xin cha lập kế cứu người kéo tội nghiệp, còn Tiêu Hồng cũng sẵn lòng cứu Cao Thiên Tứ, sẵn dịp ấy liền thưa với quan huyện hay rằng:

- Xin dượng chớ lo, vả chẳng từ ngày tôi ở kinh đi về, có gặp quan Tổng đốc Bá Đạt đi do thám các tỉnh, nay nghe người đã đến tỉnh này, vậy dượng nương dịp ấy thát kế, để đình vụ này lại vài bữa sẽ hỏi, vì dượng lúc này mắc lo đi nghinh tiếp quan đại thần nhập cảnh, như vậy trì hoãn ra được ít ngày, thì thương tích chúng nó sẽ hết, khi ấy dượng phóng xá Cao Thiên Tứ như chơi.

Ngọc Trì đáp rằng:

- Anh tính rất hay, song đã khán, nghiêm rồi làm sao cho tiện ?

Quan huyện nói:

- Không can gì đâu mà con lo, như lời anh con tính đó rất hay.

Bèn kêu kẻ nha dịch dặn dò rằng:

- Như quan Thủ Bị có đến đây hỏi ta, thì bày thừa rằng ta mắc đi rước quan Tổng Đốc vài ngày sẽ trở về xử đoán.

Đây nói về Chấn Võ sai Thủ Bị đến nha, hiệp cùng quan huyện phán đoán, chẳng dè khi đến nha thì kẻ nha dịch thừa lời cho quan Thủ Bị hay rằng:

- Quan huyện mắc đi rước quan Tổng Đốc vài bữa sẽ về.

Chấn Võ hay tin ấy thì nổi giận và sinh nghi cho quan huyện làm chủ xúi giục côn đồ đánh con va, nên có ý diên trì được kiểm cố cứu chữa, bèn tính kế dâng tờ mật cáo với quan Tổng Đốc rằng:

- Trần Ngọc Trì là con quan huyện, có thù hiềm với con tôi là Thái Phương nên thuê côn đồ đánh gần chết, nay quan huyện có ý binh vực, không chịu tra xét thẩm án, lại muốn tha quân côn đồ.

Khi tờ mật cáo ấy chạy đến quan Đốc Phủ là Trang Hữu Cung xem rồi lấy làm nghi ngại không biết chân giả thể nào, vì thường nghe Trần Tường làm Huyện rất thanh liêm một mấy chẳng tham, thương dân như con, lẽ đâu lại làm tác tệ đường ấy, nên giao tờ mật cáo ấy cho Bá Đạt xem, xin người đến Trấn Giang tra xét giùm.

Bá Đạt nói:

-Ta ở đây đã lâu tìm kiếm Chúa thượng không được, ta có ý đến chỗ khác được tìm, vậy luôn dịp này ta sẽ thi hành cặn tiện hơn.

Nói rồi, bèn từ giả lên đường, các quan đưa đón một dặm đường mới trở lại, khi ấy quan Tổng Đốc xuống thuyền thẳng qua Trấn Giang, đi dọc đàng có lòng tìm kiếm vua các chỗ song bắt tin, khi vừa đến Trấn giang thấy văn võ các quan đến bến đò nghinh tiếp, ngài liền dạy các quan về nha làm việc, song mời một mình quan huyện Trần Ngọc Tường ở lại nha quan Tuần phủ mà thôi, khi ấy quan Tổng đốc mặc đồ thường mời quan huyện ngồi một bên trò chuyện, quan huyện thưa:

- Phận tôi nhỏ nhoi, đâu dám vô phép cùng ngồi với ngài, xin cho tôi đứng hầu.

Quan Tổng đốc nói:

- Không can gì phòng ngại, ta mời ngồi thì cứ ngồi được ta nói việc kín cho mà nghe.

Quan huyện vâng lời ngồi một bên, quan Tổng Đốc phán rằng:

- Nguyên ta đi tuần vắng dân tình ở tại phủ Trang Hữu Cung, người có đưa tờ mật cáo của Chấn Võ kiện ông cho ta xem, trong tờ ấy cáo rằng: Con ông với Công tử Thái Phương hai người có hiềm khích nhau, nên ông làm chủ mưu xúi bọn côn đồ đánh Thái Phương sát huyết gần chết, nay tên hung phạm ấy đã bắt được rồi, giao cho ông thẩm xét, mà ông không thẩm án, có ý tha đi, lẽ giả chân ta chưa rõ, nên phải hỏi lại ông. Nguyên vụ ấy Trang đại nhân cậy ta tra xét giùm và người lại có tỏ cho ta biết tính hạnh ông làm quan rất thanh liêm, thương dân như con, không lẽ ông bỏ phép nước mà tư vị điều quấy, vậy công việc làm sao ông hãy nói hết cho tôi biết, không can gì phòng ngại.

Quan huyện đứng dậy thuật hết các việc đầu đuôi rằng: Từ ngày con tôi là Trần Ngọc Trì và Tiêu Hồng du ngoạn phụng thuyền nhằm lúc Đoan Dương, có gặp Cao Thiên Tứ

và Nhật Thanh ý hiệp tình đầu về sách vở, chẳng dè có xen Thái Phương vô đó, ý thể hỗn hào, gây lộn với Nhật Thanh mới sinh ra sự đánh đập này. khi ấy tôi thấy Chấn Võ đem binh đi bắt được Cao Thiên Tứ, là người rất nên đường đường diện mạo, phẩm cách phi phàm, chẳng phải tay du thủ, tôi sợ nó đem về dinh ra tay độc thủ thì uổng đúng người ngay, nên tôi đón giành, lãnh đem về dinh, tôi tính bề tha cứu.

Quan Tổng Đốc nghe nói tên phạm ấy là Cao Thiên Tứ, thì lật đặt hỏi:

- Người ấy bây giờ giam cầm tại đâu, có bị thương tích chăng ?

Quan huyện bẩm rằng:

- Không có thương tích gì cả và còn đương giam tại ngục và phân nha tôi canh giữ.

Quan Tổng Đốc bèn đuổi mấy tên quân hầu ra và nói cho với quan huyện rằng:

- Thật ông là người nhân đức, nguyên Cao Thiên Tứ ấy là tên của Thánh thượng giả danh được đi chơi Giang Nam đó, ta biết tên ấy là nhờ nhị vị đại thần Trần Hoàng Mưu Và Lưu Dung tỏ vẽ, nay ta phụng lệnh nhị vị đại thần đi do thám kiếm tìm Thánh thượng được rước về, đi đã lâu ngày mà kiếm không ra, may trời xui gặp tại đây xin ông hết lòng với nhà nước chớ cho ai hay, vậy ông hãy mau đến ngục rước về nhà ông, còn ta thay đồ hèn hạ sẽ lên đi sau đến đó ra mắt ngài.

Trần Tường nghe nói nửa mừng nửa sợ, bèn lật đặt cáo lui tuốt về nhà nói rõ với con đến ngục giam mời Cao Thiên Tứ thẳng vào chỗ tịnh phòng, khi đó Bá Đạt đã đến chực hờ tại đó, còn cha con Trần Tường cúi đầu bái yết vua và quì mọp dưới đất mà tâu rằng:

- Cha con chúng tôi nhục nhằn, không rõ thánh thượng giáng lâm, để Bệ hạ đến thân cực khổ, tội đáng phân thân muôn đoạn, xin Bệ hạ rộng dung xét cho chúng tôi nhờ phần phúc.

Vua phán rằng:

- Cha con Trần Khanh không tội gì mà sợ, hãy dậy cho mau ra cửa ngoài ngăn giữ đừng cho ai vào.

Cha con Trần Tường cảm tạ ơn vua lui gót trở ra.

Khi ấy vua ngồi trên ghế giao kỷ còn Bá Đạt quì mọp bái yết dưới đất ra mắt vua mà tâu:

- Kẻ hạ thân vâng lời Đại học sĩ là Trần Hoàng Mưu và Lưu Dung, tìm thánh giá hồi kinh, sửa lo việc nước trị dân làm trọng, kéo quân liêu có lòng kính trọng, còn Hoàng thái hậu luống trông, lo sợ mình rỗng chẳng an quý thể.

Vua phán:

- Trong vài ngày ta sẽ phản giá hồi kinh, vậy Khanh hãy đứng dậy chớ khá tâu nữa. Nay sẵn dịp gặp Khanh đây, khá tâu ý chỉ của trẫm, một là bắt nội nhà em của Diệp binh bộ ở tại Nam kinh, vì ngày trước nó sinh tâm cướp giá, khi bắt rồi thì giam cầm chúng nó tại thiên lao chờ trẫm về sẽ phân đoán. Còn cha con Chấn Võ tội ác đã đầy, chẳng nên dung tha, phải bắt giải đi cho Trang Hữu Cung kết án; Trần Tường tri huyện

làm quan thanh liêm ngay thẳng, có công cứu giá, sắc phong Tam giang Tổng Trấn, thế cho Chấn Võ, còn Tiêu Hồng đã đậu võ Thám Hoa, võ nghệ tinh thông, phong làm Trung quân, hay việc quân vụ giúp việc cùng Tổng Trấn, chờ khi về quê quán thăm viếng bà con xong rồi sẽ thăng nhậm chức ấy. Phán rồi vua giao thánh chỉ cho Bá Đạt hiệp cùng Trang Hữu Cung thi hành, an bài các việc rồi phục chỉ cho vua hay, vua dặn dò rồi ra đi.

Khi ấy Bá Đạt và cha con Trần Tường lên đưa vua ra khỏi nha rồi trở lại, Bá Đạt trao chiếu cho Trần Tường mà nói:

- Nay Bệ hạ thăng chức cho ông làm Tam giang Tổng Trấn, thế cho Chấn Võ bị cách chức và kết án.

Cha con quan huyện cả mừng, liền bày hương án cảm tạ thánh ân, và tạ ơn Bá Đạt có lòng ái mộ.

Khi ấy Bá Đạt chẳng dám ở lâu vì có thánh chỉ ân cần mật sự, nên từ biệt Trần Tường xuống thuyền thẳng chỉ đến nhà Chấn Võ, truyền thánh chỉ ra, nã tra cả gia quyến Chấn Võ giải đến tỉnh thành.

Còn Trang Tuần phủ khi được chiếu chỉ vua, thì đi bắt cả nhà Diệp Hoảng Cơ giải nạp về kinh.

Đây nói về vua ra khỏi nha huyện gặp Nhật Thanh đương đi dạo thám tại đó, cha con bèn tỏ việc một hồi, rồi khiến Nhật Thanh đi lấy đồ hành lý thuê thuyền thẳng qua Tòng Giang phủ, đi dọc đàng xem phong cảnh rất vui, xa xem thấy Động Đình hồ, cùng các cửa biển phong cảnh hơn sông rạch, lại thấy thuyền chài câu lưới kết đoàn lĩnh ngạnh ngoài khơi.

Khi thuyền đến phủ Tòng giang, vua và Nhật Thanh lên bờ ghé tiệm ngủ mà nghĩ một đêm, rạng ngày vua hỏi chủ tiệm rằng:

- Ta thường nghe tỉnh này có cá Lý ngư bốn tai ngon lắm, chẳng biết có quả như lời đồn chẳng ?

Chủ tiệm cười mà đáp rằng:

- Xứ tôi đây thường có thứ cá ấy nhiều lắm, thật là vật quý, nhằm lúc tháng hai tháng ba thì có nhiều, nay khách quan đến đây không nhằm mùa tiết của nó, lúc này dầu có cũng khó gặp.

Vua nghe nói thì tiếc thẳm rằng:

- Mình không có lộc ăn, nên đến đây chậm trễ.

Rồi hỏi thăm chủ tiệm chỉ các chỗ phong cảnh tốt ghi nhớ trong bụng, liền dẫn Nhật Thanh đi chơi, thấy đường xá rộng rãi lại nhiều, chợ búa kinh dinh đông đảo, phố xá nguy nga. Vua đi dạo xem phố phường tính cả thấy là 360 dãy, mỗi chỗ đều chất hàng hóa đầy đầy thì nghĩ thẳm rằng:

- Hèn gì thiên hạ đồn xứ Tòng Giang này giàu có lớn chẳng sai.

Lúc trời vừa đứng bóng, vua thấy đồ vật thực dưới biển đem bán cho các tiệm rất nhiều, thì chăm chỉ xem có cá Lý ngư không, được mua ăn cho biết mùi ngon giống cá ấy ra thế nào, xảy thấy hai người bưng một cái mâm cây có đựng hai con cá Lý ngư thì trong lòng vui đẹp vô cùng, bèn kiến Nhật Thanh kêu mua mắc rẻ chớ nài.

Tên bán cá đáp rằng:

- Thứ cá này lúc mùa Xuân chẳng thiếu gì và rẻ, còn lúc này trời nắng, nó trốn dưới đáy nước khó bắt. Vì có quan Phủ tân nhậm, đã có lời truyền dạy tôi hơn một tháng nay, phải ra sức bắt mà nạp cho ông bao nhiêu cũng mua, nên tôi không nài khó nhọc, xuống đáy biển may tìm được hai con, như khách quan muốn mua ăn cho biết mùi ngon thì mỗi con giá năm lượng bạc, bằng không tôi sẽ đem dâng nạp cho quan phủ.

Nói rồi liền bưng cá ra đi. Vua ưng chịu mua theo giá ấy, vì muốn biết mùi ngon không nài hao tổn. Khi vua vừa lấy bạc ra trả, xảy thấy một người đi tới, ăn mặc tề chỉnh, chân đi giày, tay cầm quạt kim phiến, có vài tên gia đình theo hầu, xóc lại nạt:

- Tháng bán cá, sao dám bán cá ấy, vì ta đã dặn mày hơn một tháng rồi, nay bây ham tiền mà bán làm vậy, tội ắt không dung, hãy đem vô nha lập tức.

Lại nói:

- Còn hai tháng này, sao dám mua cá của ta ?

Hai tên bán cá nghe Công tử Luận Xương nói bấy nhiêu lời, thì hồn phi phách tán, liền cúi đầu lạy nói rằng:

- Tại hai người này cường bức giành mua chớ tôi đâu dám bán. Xin gia gia thứ tội cho kẻ tiểu nhân nhờ.

Công tử nghe nói nổi giận trợn mắt mắng vua và Nhật Thanh rồi hồi quân xách cá ra đi.

Khi ấy vua biết người ấy là con quan Tri phủ trấn nhậm Tòng giang, mặt mày hung ác chẳng phải kẻ tư văn.

Lúc ấy người ta xúm xem cũng đông khi thấy công tử Luận Xương đi rồi nói chuyện hỏi Vua rằng:

- Việc này rất may cho hai người khỏi bị bắt về nha trị tội.

Nguyên cha con Tri phủ từ ngày đáo nhậm xứ này, hơn một tháng nay, bỏ qua việc nước, không xử đoán vụ kiện thưa chút nào, cứ nghe lời con làm hại dân tình nhiều điều oan khức, như có tiền lo thì may khỏi họa, nếu người còn trấn nhậm đây lâu ngày, thì ắt là trăm họ mang khốn đốn chớ chẳng không.

Vua nghe nói cả giận nghĩ thầm rằng:

- Việc mua cá nhỏ mọn bỏ qua thì phải, còn việc nó hại dân khó nổi làm ngơ.

Bèn tuốt theo giành cá lại nói:

- Cá này tuy người dẫn trước, song thằng bán cá đã chịu bán trước cho ta, người phải chia hai cho ta.

Nói rồi khiến Nhật Thanh giựt lại một con.

Luận Xương nổi giận hành hung, mắng:

- Bây là đồ chó con dám lừng lẩy đến trước miệng cạp trêu người hay sao ?

Nói rồi hô quân tùy tùng áp bắt đem về nha trị tội, bị Nhật Thanh đánh lũ ấy ngã lăn, Luận Xương thấy vậy áp vào binh, vì ý võ nghệ giỏi, dụng quyền thế kêu là Cao tháo mã đánh xuống, Nhật Thanh tránh không kịp ngã nhào, Luận Xương nhảy đến chụp bắt Nhật Thanh.

Vua thấy quyền thế Luận Xương mạnh dạn, liền lật đật dùng miếng tuyệt thủ đánh tới, trúng nhằm hạ nang lăn nhào dưới đất, kêu la om sòm.

Ấy là:

Thị phi vì bởi thái lai miệng.

Phiền muộn do nơi xương đứng đầu